

ایزد مهر در غرب تحت نام قدیس و النتاین (ایزد نیرو و سلامتی و مهر) ادامه حیات داده است

زمانی امپراطور کلاودیوس (۴۱-۵۴ بعد از میلاد) که بنیاد جشن و النتاین به زمان وی منسوب است؛ هنوز مسیحیت نضج نگرفته بود و داشت از سنن میترایی (مهری) برای رشد و گسترش خود بهره میگرفت؛ پرستش ایزد ایرانی مهر در امپراتوری روم تحت عناوین مختلف در اوج محبوبیت خود بوده است. می دانیم ایزد مهر (خداوند زورخانه ها و ورزشهای رزمی ایرانیان = پوریای ولی اساطیری = بسیار نیرومند) در واقع خداوند خورشید و مهر و سلامتی و عهد و پیمان به شمار میرفته است و الله الرحمن و الرحیم قرآن صفت بخشنده و مهربان خود را از وی به عاریت گرفته است. نظریه انطباق و النتاین با الهه زمین ایرانیان سپندارمذ که لابد به مناسبت نزدیکی (و نه مقارنت) روز و النتاین با ایام ماه اسفند (ماه الهه سپندارمذ) بدین نظریه انحرافی رسیده اند، میدانیم روز و النتاین در اواخر ماه بهمن واقع است نه در اسفند ماه لذا مطابقت سپندارمذ با و النتاین تاب انتقاد ندارد. می دانیم روز و النتاین دقیقاً در اواسط فوریه یعنی اواخر بهمن ماه واقع است. لقب پوریای ولی ایزد مهر یعنی یاور بسیار نیرومند نشانگر آن است که و النتاین (سالم و نیرومند) از ترجمه لاتینی همین لقب ایرانی نام ایزد مهر پدید آمده است. می دانیم ایزد مهر همچنین دارای عناوین بهرام (رامش نیک دهنده)، انیریامن (دوست منش)، بهمن (نیکومنش) بوده است که هر یک از اینان بعداً نام ایزد و امشاسپندی جداگانه به حساب آمده است. مسلم به نظر میرسد پیش ایرانیان باستان ایزد مهر ایزد آغاز و پایان هر دو جشن چله بزرگ و کوچک بهمن ماه بوده است که از اولی جشنهای سده و شب یلدا ی ایرانیان و عید کریسمس مسیحیان و از دومی همین و النتاین غربیان به یادگار مانده است. در جشن مهرگان منسوب به ایزد مهر حتی پادشاهان هخامنشی کنار مردم به طرب و خوشی و رقص و شادمانی می پرداخته اند.

و النتاین چیست (حمید نوروز علی)

روز و النتاین (روز عشاق و یا روز عشق ورزی) مصادف با ۲۵ بهمن ماه (۱۴ فوریه) در بعضی فرهنگها روز ابراز عشق است.

این ابراز عشق معمولاً با فرستادن کارت و النتاین به صورت ناشناس انجام می شود. سابقه تاریخی روز و النتاین به جشنی که به افتخار قدیس و النتاین در کلیساهای کاتولیک برگزار می شد، باز می گردد.

در سده سوم میلادی که مطابق می شود با اوایل شاهنشاهی ساسانی در ایران، در روم باستان فرمانروایی بوده است بنام کلودیوس دوم. کلودیوس عقاید عجیبی داشته است از جمله اینکه سربازی خوب خواهد جنگید که مجرد باشد. از این رو ازدواج را برای سربازان امپراتوری روم قدغن می کند.

کلودیوس به قدری بی رحم و فرمانش به اندازه ای قاطع بود که هیچ کس جرأت کمک به ازدواج سربازان را نداشت. اما کشیشی به نام و النتیوس یا و النتاین، مخفیانه عقد سربازان رومی را با دختران محبوبشان جاری می کرد. کلودیوس دوم از این جریان خبردار می شود و دستور می دهد که و النتاین را به زندان بیندازند.

و النتاین در زندان عاشق دختر زندانبان می شود. سرانجام کشیش به جرم جاری کردن عقد عشاق، با قلبی عاشق اعدام می شود!

بنابراین او را به عنوان فدایی و شهید راه عشق می‌دانند و از آن زمان نهاد و نمادی می‌شود برای عشق‌ر ایران باستان، نه چون رومیان از سه قرن پس از میلاد، که از بیست قرن پیش از میلاد، روزی موسوم به روز عشق بوده است. در تقویم جدید ایرانی دقیقاً مصادف است با ۲۹ بهمن، یعنی تنها ۳ روز پس از روز والتائین. این روز سپندارمذگان یا «اسفندارمذگان» نام داشته است. سپندارمذگان جشن زمین و گرامی داشت عشق است که هر دو در کنار هم معنا پیدا می‌کردند. در این روز زنان به شوهران خود با محبت هدیه می‌دادند. مردان نیز زنان و دختران را بر تخت شاهی نشاندند، به آنها هدیه داده و از آنها اطاعت می‌کردند. اخیراً گروهی از دست‌آوردان فرهنگ ایرانی پیشنهاد کرده اند که به منظور حفظ فرهنگ ایرانی سپندارمذگان بجای والتائین به عنوان روز عشق گرامی داشته شود. از چند سال پیش در ایران صحبت‌هایی مبنی بر آمیختن والتائین با سنت‌های اسلامی به گوش می‌رسد.

محمدرضا زائری، روحانی محافظه کاران، از پیشنهاد دهندگان طرح نام‌گذاری روز اول ازدواج حضرت علی (ع) (امام اول شیعیان) و همسرش فاطمه زهرا (س)، به عنوان روز عشق ورزی بود.

محمد علی ابطحی معاون پارلمانی سید محمد خاتمی رئیس جمهور سابق ایران، از جمله افراد حکومتی بود که روز والتائین را در وب‌نوشت خود تیریک گفت. این تیریک با واکنش‌های تند رویرو شد.

توضیحات بیشتر

اکثر فرهنگ‌های دیرین دنیا، به روز در سال برای جشن ابراز عشق و علاقه دارن. ما ایرانی‌ها هم در فرهنگ زرتشتی ماه مهر رو داریم که مظهر مهربانی ایرانیان و ماه ابراز عشق هست که تو اون ماه روز‌هایی برای ابراز علاقه به اشخاص مختلف و مراسم متعدد جشن‌های مهربانی هست. تا حدی که مهربانی جزو عبادت‌های زرتشتیان یا اجداد ما بوده. تو فرهنگ زرتشتی به روز دیگه هم هست که این روز (سپندارمذگان) یا (اسفندارمذگان) نام داشته.

فلسفه بزرگداشتن این روز به عنوان (روز عشق) به این صورت بوده که در ایران باستان هر ماه رو سی روز حساب می‌کردند و علاوه بر اینکه ماه‌ها اسم داشتند، هریک از روزهای ماه نیز یک نام داشتند. بعنوان مثال روز اول (روز اهورا مزدا)، روز دوم، روز بهمن (سلامت، اندیشه) که نخستین صفت خداوند است، روز سوم اردیبهشت یعنی (بهترین راستی و پاکی) که باز از صفات خداوند است، روز چهارم شهریور یعنی (شاهی و فرمانروایی آرمانی) که زمین خاص خداوند است و روز پنجم (سپندار مز) بوده است. سپندار مز لقب ملی زمین. یعنی گستراننده، مقدس، فروتن نماد عشقه چون با فروتنی، تواضع و گذشت به همه عشق می‌ورزه. زشت و زیبا رو به یک چشم می‌نگره و همه را چون مادری در دامن پر مهر خود امان می‌ده. به همین دلیل در فرهنگ باستان اسپندارمذگان رو بعنوان نماد عشق می‌پنداشتند. در هر ماه، یک بار، نام روز و ماه یکی می‌شده که در همان روز که نامش با نام ماه مقارن می‌شد، جشنی ترتیب می‌دادند متناسب با نام آن روز و ماه. مثلاً شانزدهمین روز هر ماه مهر نام داشته که در ماه مهر، (مهرگان) لقب می‌گرفت. همین‌طور روز پنجم هر ماه سپندار مز یا اسفندار مز نام داشت که در ماه دوازدهم سال که آن هم اسفندار مز نام داشت، جشنی با همین عنوان می‌گرفتند. یعنی پنجم اسفند روز جشن عشاق یا جشن سپندارمذگان هست.

سپندارمذگان جشن زمین و گرامی داشت عشقه که هر دو در کنار هم معنا پیدا می‌کردند. در این روز زنان به شوهران خود با محبت هدیه می‌دادند. مردان نیز زنان و دختران رو بر تخت شاهی می‌نشوند، به اونها هدیه می‌دادن و ازشون اطاعت می‌کردند این همیشه حرمت واقعی زن-ببینین دین مهر یعنی چی!!
«این بود آیین پارسی و آن نیز آیین تازی که بر دار کردند دوازده هزار کودک رومشکان را در قعر باخت نبرد».
سمبل‌های والتائین شامل موارد زیر میباشد:

۱- شکل یک قلب ساده و یا تیر خورده: از آنجایی که قلب مرکز احساسات عمیق، اصیل و پر شور است. قلب تیر خورده آسیب‌پذیری عشق را نشان می‌دهد. هنگامی که شما از سوی معشوق خود طرد میشود. قلب تیر خورده نشانه پیوند و اتحاد زن و مرد نیز می‌باشد.

۲- CUPID کپیوید که به شکل یک کودک برهنه، فربه و بالدار ترسیم میگردد. این کودک شیطان با لبخندی موزیانه تیر و کمان نیز با خود حمل میکند. چنانچه یکی از تیرهای این کودک به قلب فردی اصابت کند وی فوراً عاشق می شود. کپیوید در واقع پسر ونوس الهه عشق و زیبایی در افسانه های روم باستان می باشد. معنی لغوی آن "آرزو" است. همتای کپیوید در افسانه های یونانی اروس نام دارد کپیوید برخی اوقات امور نیز نامیده میگردد.

۳- کبوتر، قمری و مرغ عشق: این پرندگان نماد وفاداری، پاکی و معصومیت هستند.

۴- گل رز: گل سرخ شهبانوی گلهاست. نماد جنگ و صلح، عشق و گذشت.

۵- تور: جنس دستمال خانم ها را در گذشته تشکیل میداده است. در زمانهای دیرین رسم بر آن بوده که هرگاه دستمال خانمی به زمین می افتاد مردی که متوجه آن میشده بلافاصله آن را از زمین برداشته و به زن می داد.

۶- گره های عشق: از یک سری حلقه های در هم تنیده و بافته شده تشکیل یافته اند. این حلقه ها آغاز و پایانی ندارند و نماد عشق جاودانی و پایدار است.

۷- علامت X: این علامت به معنی بوسه در کارت های تبریک و نامه های روز و النتاین است.
۸- روبان قرمز: این رسم به زمانهای قدیم بازمیگردد که شوالیه ها هنگامیکه عازم جنگ بودند نوار یا روسری از معشوقه خود دریافت کرده و آن را به یادگار با خود میبردند.

سالانه بیش از یک میلیارد کارت تبریک و النتاین در سراسر جهان رد و بدل میگردد که ۸۵ درصد آنها توسط زنان خریداری میشود.

سالانه ۵۰ میلیون گل رز و میلیونها جعبه شکلات در سالروز و النتاین هدیه داده میشود که اغلب آنها را مردان خریداری میکنند.
هدایای روز و النتاین شامل: گل رز و یا دسته گل کوچک، شکلات، کارت تبریک و النتاین، عروسک، شمع، یک نامه عاشقانه، یک قطعه شعر عاشقانه و یا هدیه کوچک.

برای جشن گرفتن این روز به یک کافی شاپ و یا برای صرف شام به یک رستوران دنج بروید.

رنگهای روز و النتاین شامل قرمز، سفید و صورتی است.

در خصوص تاریخچه و مبداء و النتاین اختلاف نظر وجود داشته تا جایی که و النتاین با افسانه در آمیخته است.

هویت و النتاین مبهم است. در کل ۳ روایت در رابطه با و النتاین نقل گردیده که به آنها اشاره میکنیم. ۱۵ فوریه در رم باستان جشنواره ای به نام لوپرکالیا میان کافران متداول بوده است که جشن تطهیر و زمان خانه تکانی بوده است. در این جشن مشرکین از خدای بخاطر محافظت از چوپانها و گله هایشان از گزند گرگها قهرمانی میکردند. فانوس خدای حاصلخیزی، باروری و جنگلها رومیان یک سگ و دو بز نر را در این فستیوال بمنظور بزرگداشت قربانی کرده و از پوست آنها شلاق میساختند. مردان با این شلاقها به میان مردم رفته و به هر کسی که میرسیدند ضربه ای با شلاق به آنها میزدند. دختران داوطلبانه برای شلاق خوردن صف میکشیدند. آنها اعتقاد داشتند که شلاق خوردن با تازیانه های ساخته شده از پوست بز باروری آنها را تضمین میکند. همچنین در این جشن طی بزرگداشت الهه ای بنام زنان مجرد نامه های عاشقانه مینوشتند و درون گلدانهایی می انداختند. (و یا تنها نام خود را JUNO FEBRUTA روی برگه ای مینوشتند) مردان مجرد روم نیز هر کدام یکی از این یادداشتهای را از درون گلدانها بیرون کشیده و مشتاقانه بدنبال دختر نویسنده نامه میرفتند. (نوعی دوست یابی) این آشنایی ها اغلب به ازدواج می انجامید. این رسم تا قرن هجدهم ادامه داشت اما از آن به بعد مردان رم ترجیح دادند پیش از آشنایی زن را ببینند!

کلیسای کاتولیک حداقل ۳ قدیس بنام و النتاین یا و النتینوس شناسایی کرده که هر سه در روز ۱۴ فوریه به شهادت رسیده اند.

و النتاین مقدس یک کشیش مسیحی بوده که در قرن سوم خدمت میکرد و زمانی که امپراطور کلاودیوس دوم بر روم حکمرانی میکرد است. کلاودیوس دریافت که مردان مجرد از آنجایی که همسر و خانواده ای ندارند (مردان متاهل حاضر به ترک همسر و خانواده خود نبودند) نسبت به مردان متاهل بیشتر به سربازی روی آورده و سربازان بهتر، کارا تر و جنگجو تری نیز میباشند. از همین رو ازدواج را برای مردان جوان غیر قانونی و ممنوع اعلام کرد. و النتاین که این حکم را ناعادلانه و ظالمانه میداشت از فرمان کلاودیوس سرباز زد. و النتاین مخفیانه عشاق جوان را به عقد یکدیگر در می آورد. هنگامی که این عمل و النتاین بر ملا گشت کلاودیوس حکم اعدام وی را صادر کرد. خود و النتاین نخستین فردی بود که برای اولین بار نامه و النتاین را نگاشت. وی هنگامی که در زندان بسر میبرد دلداده دختر جوانی شد که دختر زندانبان وی بود. این دختر جوان زمانی که و النتاین در بازداشت بسر میبرد به ملاقات وی می آمد. در انتهای این نامه و النتاین چنین نوشته بود: "از طرف و النتاین تو." این عبارت کماکان در نامه های روز و النتاین استفاده میشود.

و النتاین در روز ۱۴ فوریه اعدام شد. تقریباً در سال ۲۶۹ پس از میلاد. به گرامیداشت وی کلیسایی در سال ۳۵۰ پس از میلاد بنا گردید که پیکر وی نیز در آنجا دفن شده است. در واقع روز و النتاین سالروز مرگ و خاک سپاری و النتاین میباشد.

پاپ اعظم گلاسیوس. فردی بود که روز ۱۴ فوریه را، در سال ۴۹۸ پس از میلاد، روز و النتاینوس روز نام نهاد. در واقع وی این روز را جایگزین آیین کفرآمیز لوپرکالیا که مختص کافران بود کرد. وی در گلدانها عوض نام دختران اسامی مقدسین مسیحی را نهاد. و با این کار به لوپرکالیا تقدس بخشید. در این آیین مرد و زن هر دو یک نام قدیس را از گلدان بیرون میکشیدند که میبایست تا آخر سال خصوصیات اخلاقی آن قدیس را الگو قرار داده و در خود متجلی می ساختند.

روایت دیگر: در دوران کلاودیوس مسیحیت به شدت سرکوب میشد. و النتاین نه تنها کشیش و مبلغ مسیحیت بود بلکه رهبر جنبش زیر زمینی مسیحیان نیز بود. اغلب کشیشها در این دوران زندانی و سپس اعدام گردیدند. و النتاین پس از به زندان افتادن دختر نابینای زندانبان خود را شفا میدهد. کلاودیوس پس از اینکه از این خبر مطلع میگردد به خشم آمده و دستور میدهد سر وی را از تنش جدا سازند.

کهن ترین نامه و شعر و النتاین توسط چارلز، دوک اورلئان نگاشته شد. وی زمانی که در سال ۱۴۱۵ و در قرن شانزدهم در زندان برج لندن در اسارت بسر میبرد این نامه را برای همسر خود نوشت.

روایت دیگر حاکی از آن است که و النتاین یک مسیحی بوده که عاشق کودکان بوده. اما از آنجایی که وی از پرستش خدایان سر باز میزد به زندان فرستاده میشود. اما کودکان که به وی علاقه مند بودند دلتنگ وی شده و برای وی پیامهای مهر آمیزی مینوشتند. این کودکان نامه ها را از لایه لای میله های زندان به درون سلول و النتاین می انداختند. وی در سال ۱۴ فوریه ۲۶۹ پس از میلاد اعدام شد.

برخی هم روز و النتاین را به باور مردمان انگلیس و فرانسه قرون وسطی نسبت میدهند. آنها اعتقاد داشتند که پرندگان در روز ۱۴ فوریه جفت خود را انتخاب میکنند.

برگزاری جشن و النتاین امروزی از دو کشور فرانسه و انگلیس آغاز گردیده است.

ابتدا کارتهای تبریک و النتاین را هر کس خودش تهیه میکرد اما از سال ۱۸۰۰ کارتهای تبریک و النتاین تجاری به بازار عرضه گشت. البته این کارتها نیز دست نوشته و دارای نمادهای و النتاین نقاشی شده بودند. سپس کارتهای تبریک چاپی جایگزین آنها گردید.

در گذشته دور در ایتالیا و انگلیس رسم بر آن بود که زنان مجرد پیش از طلوع آفتاب روز و النتاین از خواب برخاسته و لب پنجره اتاق خود می ایستادند تا مردی از مقابل پنجره آنان عبور کند. اعتقاد بر آن بود که با اولین مردی که در آن روز ببینند، ظرف یکسال ازدواج خواهند کرد. شکسپیر نیز در نمایشنامه هملت به این باور اشاره کرده است. در برخی کشورها رسم بر این است که مردان جوان روز و النتاین لباس به زنان هدیه میدهند. چنانچه زن آن لباس را برای خود نگه دارد نشانه آنست که زن خواهان ازدواج با آن مرد است. در فرانسه پسران اسم معشوقه خود را روی آستین لباسشان می نوشتند تا به همه بگویند: از حس من آگاه شوید. در زمانهای گذشته در ولز چنین مرسوم بود که در سالروز و النتاین قاشقهای چوبی به یکدیگر هدیه بدهند. روی این قاشقهای چوبی معمولاً نقش قلب و کلید و قفل کنده کاری شده بود. معنی این کنده کاریها چنین بود: "تو قلب مرا گشوده ای" یا "کلید دروازه قلب من دست توست. اگر در این روز سینه سرخ از بالای سر برخی باورهای آمیخته با خرافات نیز در رابطه با روز و النتاین وجود دارد دختری عبور کند او با یک ملوان ازدواج خواهد کرد و اگر گنجشک عبور کند همسرش مرد فقیری میشود اما بسیار خوشبخت خواهند شد و اگر آن پرنده سهره باشد آن دختر با مردی پولدار ازدواج خواهد کرد. کودکان انگلیسی در صدها سال پیش در این روز مانند بزرگترها لباس بتن میکردند و خانه به خانه به ترانه سرایی و آواز خوانی میپرداختند. اما در ژاپن روز و النتاین به گونه ای دیگر مرسوم است. روز و النتاین این دختران هستند که باید به مردان شکلات هدیه بدهند. اما در روزی موسوم به زنان شاغل به اجبار باید به تمام همکاران مرد خود بویژه رییس خود شکلات هدیه بدهند (WHITE DAY) "روز سفید که تاریخ آن ۱۴ مارس میباشد مردان برای جبران محبت خانمها به آنها هدیه میدهند. البته اغلب فقط به دوستان دختر خود. هدیه مردان معمولاً یک لباس زنانه سفید رنگ است. در چین هم افسانه ای وجود دارد که نمادی از عشق است و روز و النتاین چینی ها محسوب میگردد. این روز هفتمین روز از هفتمین ماه در تقویم چینی است. این روز فستیوال دختران نیز نامیده میگردد. در این روز مردم چین به ستاره ها خیره میشوند. دختران نیز دعا میکنند تا کدبانوهای با کفایتی در آینده شوند و همچنین شوهر مناسبی نصیبشان گردد. پسران مجرد نیز دعا میکنند تا هر چه زودتر معشوق خود را بیابند. بنابراین روز و النتاین از روم به فرانسه و انگلیس و سپس به آمریکا راه یافت و اکنون در تمام جهان جشن گرفته میشود.

جواد مفرد کهلان

درفش کاویانی

<https://derafsh-kavivani.com/>
<https://the-derafsh-kavivani.com/>